

RESERVILÄISLIITTO

- Reservin Aliupseerien Liitto ry

DÖBELNINKATU 2

00260 HELSINKI

P. 09 - 4056 2040

F. 09 - 4056 2044

Helsinki, 7.4.2004

RES 2007 -SUUNNITELMA eli Reserviläisliiton kehittämisen suuntaviivat ajalle 2004-2007

Reserviläisliittoa kehitetään vuosittaisen toimintasuunnitelman määrittelemällä tavalla. Koska toiminnan suunnittelu myös pidemmällä aikavälillä on tarpeen, liiton hallitus on perinteisesti laatinut liitolle 3-5 vuoden mittaisia kehittämis- ja toimintasuunnitelmia. Niissä on määritelty toiminnan painopistealueet ja tavoitteet kullekin aikajaksolle.

Reserviläisliiton hallitus käynnisti uuden, keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelman työstämisen vuonna 2001. Sen valmistelussa olivat mukana myös liiton jäsenyhdistykset ja reserviläispiirit. Lopullisesti RES 2005 -suunnitelma hyväksyttiin liiton syyskokouksessa Kemissä 16.11.2002.

Suunnitelmaa päivitetään jatkossa 1-2 vuoden välein. Tämä suunnitelma on hyväksytty liiton vuosikokouksessa Raumalla 3.4.2004.

Toimintaympäristön muutos

Reserviläisliitto pyrkii muokkaamaan toimintaansa muuttuvien olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Suunnittelukaudella ei ole oletettavissa suuria yhteiskunnallisia muutoksia. Seuraavat tekijät saattavat kuitenkin vaikuttaa liiton toimintaan:

- Yksilökeskeisyys lisääntyy
- Asenne maanpuolustukseen säilyy nykyisellä tasolla
- Työvoimapulaa esiintyy joillain aloilla, mutta täystyöllisyyttä ei saavuteta
- Tuloerot kasvavat
- Maan sisäinen muuttoliike jatkuu
- Eläkkeelle jäämisikä nousee, mutta toisaalta moni pyrkii poistumaan työelämästä entistä aikaisemmin
- Suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle
- Vapaa-ajan ja työn raja hämärtyy, mistä syystä monen työssäkäyvän vapaa-aika vähenee
- Varallisuustilanne kohenee, ensimmäinen sukupolvi, joka laajamittaisemmin saa perintöä
- Yleinen turvattomuus lisääntyy mm. huumeidenkäytön ja siihen liittyvän rikollisuuden yleistyessä.
- EU laajenee mikä saattaa lisätä maahanmuuttoa myös Suomeen

Joidenkin trendien vaikutus näkyy kuitenkin vasta vuosikymmenen lopulla.

Puolustusjärjestelmässä tapahtuvat muutokset vaikuttavat Reserviläisliittoon huomattavasti em. tekijöitä enemmän. RES 2007 -suunnitelma on rakennettu seuraavan asiantilan ja kehityssuunnan varaan:

- Yleinen asevelvollisuus säilyy ja varusmieskoulutusta annetaan lähes koko ikäluokalle nykyisessä laajuudessa.
- Asevelvollisuuslaki uudistuu
- Sijoitetun reservin määrä laskee
- Kertausharjoitusten määrä ei olennaisesti nykyisestä kasva
- Reservin päällystön täydennyskoulutusjärjestelmä otetaan käyttöön
- Puolustusmenojen nykyinen taso säilyy

- Paikallispuolustuksen vapaaehtois pohjaisten joukkojen (= maakuntajoukot) toiminnan edellytyksiä selvitetään ja perustamiseen tarvittavat päätökset valmistellaan ja tehdään.
- Sotilaallisen liittoutumisen vaihtoehtoihin joudutaan ottamaan kantaa sekä EU:n yhteisen puolustuksen että Naton laajentumisen myötä.
- Siviilialojen poikkeusolojen organisaatiota kehitetään, jolloin myös ei-asevelvollisille syntyy sijoituksia näihin organisaatioihin
- Vuoden 2004 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa otettaneen kantaa em. asioihin.

Reserviläisliiton tehtävä ja kohderyhmä

Reserviläisliitto - Reservin Aliupseerien Liitto (RES) on vapaaehtoista maanpuolustusta tekevä raatteellinen ja toiminnallinen järjestö. Liiton ensisijaisen kohderyhmän muodostavat varusmiespalveluksen suorittaneet kansalaiset sotilasarvoon ja sukupuoleen katsomatta. Reserviläisliitto on kuitenkin avoin myös muille, maanpuolustustyöstä kiinnostuneille Suomen kansalaisille. Jäsenyys ehdot vaihtelevat jatkossakin yhdistyksittäin.

RES toimii myös jäsentensä edunvalvojana suhteessa puolustushallintoon ja muihin viranomaisiin. Tämä tehtävä edellyttää toimivien ja riittävän laajojen yhteiskuntasuhteiden ylläpitämistä.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun RES osallistuu aktiivisesti puolustus- ja turvallisuuspoliittisten kysymysten osalta. Tavoitteena on paitsi yleismaanpuolustuksellinen edunvalvonta myös jäsenkunnan näkemysten korostaminen. Tiedottaminen suoritetaan mahdollisimman näkyvästi mutta samalla asiallisesti.

RES pyrkii vaikuttamaan seuraavan, 2004 julkaistavan turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteen linjauksiin. Liitto pitää puolustusjärjestelmän kehittämisen lähtökohtana uskottavaa kykyä puolustaa koko valtakunnan aluetta. RES katsoo tämän edellyttävän sekä yleisen asevelvollisuuden että alueellisen maanpuolustusjärjestelmän ylläpitoa. Tämän lisäksi liitto pitää tarpeellisena paikallispuolustusjärjestelmän kehittämistä pääesikunnan selvitystyön mietinnön mukaisesti niin, että joukkojen valmius sekä toimintakyky kasvavat. Näin samalla voidaan vanhemmat reserviläiset pitää mukana maanpuolustusjärjestelmässä. Reserviläisliitto on tarvittaessa valmis aktiivisesti osallistumaan tämän järjestelmän aikaansaamiseen.

RES:n tavoitteena on tarjota jäsenilleen mahdollisuuksia reserviläistietojen ja -taitojen, kansalais-taitojen sekä fyysisen kunnon ylläpitoon. Liiton tehtävänä on myös edistää kansalaisten maanpuolustustahtoa ja -tietoisuutta. Suoranainen sotilaskoulutus järjestetään edelleen Maanpuolustuskoulutus ry:n kautta.

Reserviläisliiton tehtävä ja toimenkuva on määritelty liiton säännöissä. Vuoden 1995 laajassa sääntö- ja nimimuutoksessa määriteltyä peruslinjaa ei suunnittelukaudella ole tarpeen muuttaa.

Reserviläisliiton keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella

Reserviläisliiton keskeisimmät tavoitteet suunnittelukaudella ovat seuraavat:

- Kehittää RES:sta Suomen selkeästi suurin maanpuolustusjärjestö.
- Lisätä RES:n tunnettuutta ja vahvistaa liiton identiteettiä
- Ottaa selkeä mielipidejohtajan rooli vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja reserviläisten edustajana Suomessa.
- Tiedottaa vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitteista ja kehittämistarpeista.
- Lisätä liiton henkilöjäsenten osallistumista maanpuolustuskoulutuksen järjestelyihin niin, että he muodostavat enemmistön Maanpuolustuskoulutus ry:n kouluttajista.
- Säilyttää liiton toiminnassa edelleen vahva piiri- ja yhdistyskeskeisyys.
- Kehittää yhdistysten liitosta saama palvelu nykyistä laajemmaksi ja paremmaksi.
- Kehittää yhdistysten toiminta nykyistä avoimemmaksi, asiantuntevammaksi ja yhtäläisemmäksi järjestökoulutuksen sekä Yhdistysjohdon käsikirjan avulla.

- Kehittää yhdistysorganisaatiota niin, että varusmiespalvelusta suorittamattomien henkilöiden on mahdollista liittyä jäseniksi riippumatta asuinpaikkakunnasta.
- Kehittää veteraanityötä ja -tukea
- Aktivoida nuoria jäseniä
- Huomioida ja aktivoida passiivisia jäseniä.

LIITON TALOUDEN SUUNTAVIIVAT 2004-2007

Reserviläisliiton talouden kehittämisen lähtökohtana on riittävien resurssien turvaaminen kehityvälle toiminnalle. Käytännössä tämä tarkoittaa varainhankinnan tehostamista talous- ja henkilöstöresurssien turvaamiseksi. Suunnittelukaudella liiton keskustoimistossa työskentelee kolme toimihenkilöä. Tavoitteena on turvata henkilöstön jaksaminen ja pysyvyys panostamalla työkyvyn ylläpitoon, työhyvinvointiin, jatkokoulutukseen sekä työsuhteiden muihin ehtoihin. Myös henkilöstön työnjaon tarkoituksenmukaisuutta ja osaamistason riittävyyttä seurataan. Tarvittaessa niihin puututaan korjaustoimenpiteillä.

Taloudellisia voimavaroja suunnataan myös piirien ja yhdistysten avainhenkilöiden järjestökoulutukseen. Tarkoituksena on, että pitkällä aikavälillä jokainen yhdistyksen johtotehtävissä toimiva saa perehdytyksen tehtävänsä hoitamiseen. Myös piirien uusille toiminnanjohtajille (vast.) rakennetaan vastaava koulutusjärjestelmä.

Lisäksi taloudellisia voimavaroja kohdistetaan jäsenhuoltoon ja -hankintaan. Jäsentavoitteena on 35.000 maksanutta jäsentä vuoteen 2007 mennessä. Erityistä huomiota kiinnitetään niihin piireihin, joissa jäsenmäärä laskee.

Piirien taloudellinen tuki pyritään säilyttämään vähintään nykyisellä tasolla. Lisäksi ylläpidetään suoritusperusteisia tukijärjestelmiä. Jatkossa liitto määrittelee vuosittain ne perustehtävät, jotka piirien on hoidettava tuen saamisen ehtona. Suunnittelujakson aikana selvitetään mahdollisuus siirtyä vuosittaiseen, piirikohtaiseen tavoitekeskusteluun.

Reserviläisliiton talouteen vaikuttavia tekijöitä 2007 mennessä

Reserviläisliitto varautuu suunnittelukauden aikana valtion tuen laskuun. Muissa yleisavustuksissa ei tapahtune merkittäviä muutoksia. Taloussuunnittelun erityisenä tavoitteena suunnittelukaudella on omarahoitusosuuden lisääminen toiminnan rahoituksessa.

Suunnittelujakson haasteellisin tehtävä on juhluvuoden 2005 erityistoimintojen ja -tapahtumien rahoitus. Noin 2/3 kertaluontoisista lisäkuluista katetaan 2000-luvun alussa perustetulla juhluvuoden rahastolla. Loppurahoitus hoidetaan vuonna 2005 toteutettavalla, juhluvuoteen liittyvällä varainhankinnalla.

Reserviläisliitto jatkaa suunnittelukaudella vapaaehtoisten lahjoitusten keräämistä jäsenmaksulaskujen yhteydessä. Näin kerätyt varat pyritään suuntaamaan jäsenyhdistysten toimintaan erilaisten harkinnanvaraisten tukien muodossa. RES selvittää myös Suomen kansalaiseen keskittyvän kannatusjäsenjärjestelmän käynnistämisen SPR:n ja muiden vastaavien kansalaisjärjestöiden tapaan.

Suunnittelukaudella RES pyrkii vaikuttamaan Aliupseerien Huoltosäätiön sijoitustoimintaan niin, että säätiö kykenee suuntaamaan liitolle selkeästi ennustettavan tuen vuosittain. Edelleen liitto pyrkii lisäämään MPY:n ja MPT:n kautta saatavia tuloja. MPY:n kautta saatavat tulot eivät kuitenkaan saa vaarantaa yhtiön omistajilleen tarjoamien palveluiden toimivuutta.

Lisäksi Reserviläisliitto pyrkii kehittämään omia toimintatapojaan niin, että sponsorien ja projekti-kohtaisten tukien hakeminen tulee mahdolliseksi. Liitto pyrkii myös lisäämään ulkopuolisen rahoituksen määrää talousarviossa.

Liitto tukee myös reserviläispiirien varainhankintaa erityisesti paikallisen elinkeinoelämän keskuudessa laatimalla niiden käyttöön ohjeita ja malleja erilaisista varainkeräyksen muodoista sekä -organisaatioista.

TAVOITTEET MPK ry:n TOIMINNASSA JA VAPAAEHTOISPOHJAISSA SOTILASKOULUTUKSESSA

Reserviläisliitto oli 1990-alussa keskeinen aloitteentekijä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen käynnistämisessä. Liitto on edelleen tiukasti sitoutunut Maanpuolustuskoulutus ry:n jäsenyyteen ja sen kautta toteutettavaan koulutustoimintaan. Tavoitteena on Maanpuolustuskoulutus ry:n ja sen antaman koulutuksen nivominen kiinteäksi osaksi reservin valmiuden ylläpitämistä. Koulutuksessa tulee tämän lisäksi ottaa huomioon myös varusmiespalvelusta suorittamattomat kansalaiset, sijoittamattomat reserviläiset ja ns. VAP-henkilöstö.

Reserviläisliitto haluaa suosia nousujohteista ja sa-sijoitusten mukaista kouluttamista. Tavoitteena on, että varusmies saa kotiutuessaan tiedot tulevasta kertausharjoituksistaan ja sa-urasuunnitelman, johon tulee sisältyä myös suositus osallistua tietyille sa-tehtävän mukaisille MPK ry:n kursseille. Tämän täydennyksenä sijoittamattomille ja uudelleen sijoitettaville reserviläisille tulee puolustusvoimien taholta osoittaa tarpeelliset kurssit pätevyyden ylläpitämiseksi ja uusien taitojen luomiseksi, reservin päällystön täydennyskoulutustyöryhmän suositusten mukaisesti.

Liittyessään kunnan valmiusorganisaatioon henkilön tulee saada tehtävän mukainen, MPK:n kursseihin pohjautuva kurssi- ja valmentautumissuunnitelma. Vastaavasti työvelvollisuuslain mahdollisen muutoksen jälkeen vastaava järjestelmä tulee luoda myös näihin tehtäviin määrättäville.

Koulutuksen tavoitteet

MPK ry on muodostettu jäsenjärjestöjensä sotilas- ja valmiuskoulutusta antavaksi organisaatioksi. Muun koulutuksen ja järjestötoiminnan Reserviläisliitto hoitaa itse. MPK:n järjestämän sotilaallisen koulutuksen tulee olla sekä taitoja ylläpitävää ja uutta opettavaa että nousujohteista. Uutta opettava tarkoittaa nykyiseen tehtävään liittyvien uusien asioiden (aseet, viestivälineet, jne.) ja järjestelmien omaksumista. Nousujohteisuus merkitsee sekä nykyisen sa-tehtävyytensä puitteissa tapahtuvaa kehittymistä (esim. perusyksikön vääpelistä esikuntavääpeliä) että myös koulutautumista ylempään päällistöryhmän tehtäviin. Myös yleisessä valmiuskoulutuksessa tulee huomioida nousujohteisuus ja tietojen päivitys (ensiapu, säteily- ja bioturvallisuus jne.).

Reserviläisliitto pyrkii edistämään tällaisen koulutautumisen suosimista. Liitto kannattaa tästä syystä kurssimaksujen poistamista omaa sotilaallista sijoitusta ja koulutusvalmiutta kohottavilta sekä toimialaa sivuavilta kursseilta. Lisäksi liitto pyrkii edistämään näin saadun koulutuksen parempaa huomioimista sa-sijoituksissa ja ylennyksissä.

Kurssien osallistujista 80 % ei oman ilmoituksensa mukaan vuonna 2002 ollut minkään maanpuolustusjärjestön jäseniä. Liiton tavoitteena on saada nämä kurssilaiset liittymään jäseniksi. Tähän pyritään mm. ajamalla sitä, että kurssimaksut olisivat alhaisempia järjestöihin kuuluville. Lisäksi kehitetään rekrytointimalli, jonka avulla saataisiin nykyistä selkeästi suurempi osa kurssilaisista Reserviläisliiton jäseniksi.

Reservin päällystön täydennyskoulutus

Reservin päällystön täydennyskoulutustyöryhmän mietinnössä toteutui Reserviläisliiton pitkäaikainen tavoite vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen osalta eli mahdollisuus kouluttautua reservissä miehistöstä aliupseeriksi ja aliupseerista upseeriksi. Ensimmäinen "aliupseerista upseeriksi" -kurssi käynnistyi syksyllä 2003 ja vastaavan "miehistöstä aliupseeriksi" käynnistyy vuonna 2005. RES seuraa kurssien kehittymistä ja pyrkii vaikuttamaan niiden sisällön tarkoituksenmukaisuuteen. Liitto on aktiivinen myös muun reservin päällystön koulutuksen kehittämisen osalta. Aktiivisuudella pyritään paitsi omien koulutustavoitteiden ajamiseen, myös vahvistamaan kuvaa liitosta kaikkien reserviläisten etujen ajajana.

Liitto pyrkii olemaan näyttävästi mukana myös tämän koulutuksen toteuttamisessa ja ”liputtamaan” tähän liittyvät kurssit omaksi koulutukseksi. Muista työryhmän esityksistä Reserviläisliitto tukee erityisesti seuraavia ajatuksia:

- Koulutustasovaatimusten muodostaminen tavanomaisiin reservin päällystön tehtäviin
- Reserviläisten sosiaalis-taloudellisten etuisuuksien lisääminen
- Kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärien rajoitusten purku
- Valtakunnallisen sijoitusjärjestelmän luominen
- Yhteydenpidon kehittäminen reserviläisiin
- Monimuoto-opetusmenetelmien käyttöönotto
- MPK ry:n valmius kumppanuussuhteeseen kertausharjoitusten toteuttajana
- Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen
- Kannustejärjestelmien kehittäminen reservin koulutukseen
- Tärkeimpien sa-joukkojen kokoonpanojen henkilöstövahvuuksien tarkennus (ns. varamiehitys)

Liitto seuraa suunnittelukaudella aktiivisesti työryhmän esitysten jatkovalmistelua ja tarvittaessa tuo oman kantansa selkeästi esiin.

MPK:n tehtävät, rooli ja organisaatio

Maanpuolustuskoulutus ry:n ja maanpuolustuspiirien ensisijaisena tehtävänä on järjestää selkeää sotilas- ja valmiuskoulutusta. Muu vapaaehtoinen maanpuolustustyö kuuluu perinteisten maanpuolustusjärjestöjen vastuulle. Suunnittelukaudella mahdollisesti tapahtuva maakuntajoukkojen ja niiden tukiyksiköiden perustaminen edellyttää myös Reserviläisliitolta toimenpiteitä.

Koska Maanpuolustuskoulutus ry on maanpuolustusjärjestöjen yhteinen koulutusorganisaatio, tulee sen jäseniksi hyväksyä vain järjestöjä. Reserviläisliitto ei hyväksy henkilöjäsenyyttä Maanpuolustuskoulutus ry:n tai sen paikallisosastojen puitteissa. Edelleen liitto pyrkii edistämään paikallisosastojen roolin selkeyttämistä niin, että työnjako niiden ja muiden maanpuolustusyhteisöjen välillä on paikallisella tasolla selvä eivätkä ne kilpaile keskenään. MPK:n peruskirjassakin mainittujen alueellisten ja puolustushaarakohtaisten sekä paikallisosastojen neuvottelukuntien tehtäviä ja toimenkuvaa on selkiytettävä sekä konkretisoitava yhdenmukaisiksi.

Reserviläisliitto katsoo, että MPK:n toiminta tulee jatkossakin rahoittaa puolustusministeriön taloudellisella tuella eikä sen pidä harjoittaa omaa varainhankintaa elinkeinoelämästä, erilaisilta yhteisöiltä eikä yksityishenkilöiltä. Kurssimaksujen on edelleenkin oltava vain nimellisiä ja sa-sijoituksen mukaisen koulutuksen osalta ne tulee pyrkiä poistamaan kokonaan. Edelleen liitto kannattaa alennettujen kurssimaksujen perimistä maanpuolustusjärjestöjen jäseniltä.

Koska paikallisosastot ovat koulutusorganisaatioita, niitä ei pidä rekisteröidä. MPK ry:n väliportaana hallinnon tulee myös jatkossa perustua maakunnallisiin yksiköihin, jotka on mahdollisuuksien mukaan organisoitava reserviläispiirien organisaation mukaisesti. Jokaisessa maanpuolustuspiirissä tulee myös jatkossa olla piiripäällikkö. Tarvittaessa on oltava mahdollisuus myös piiripäällikön apulaisen palkkaamiseen.

Pääesikunnan vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitteiden ja kehittämistarpeiden selvitystyöryhmän syksyllä 2003 valmistuneen raportin toimenpide-esitykset saattavat suunnittelukaudella vaikuttaa MPK ry:n oikeudelliseen asemaan, tehtävään ja organisaatioon. RES pitää ehdottoman tärkeänä, että ns. perinteiset maanpuolustusjärjestöt osallistuvat tähän valmistelutyöhön.

Vapaaehtois pohjaisen sotilaskoulutuksen kehittäminen

Valtioneuvoston ja puolustusvoimien tekemien linjausten johdosta kertausharjoitukset keskittyvät tulevana vuosina pääsääntöisesti strategisen iskun torjunnan joukkoihin sekä osittain reservin päällystön täydennyskoulutusjärjestelmään. Tämän myötä paikallispuolustuksen joukkojen harjoittaminen on jäämässä hyvin vähälle huomiolle. Reserviläisliitto pitää näin jyrkkää linjausta kyseenalaisena, koska se laskee alueellisten ja paikallispuolustuksen joukkojen toimintavalmiutta sekä yleistä maanpuolustustahtoa niillä alueilla ja niissä ikäryhmissä, joihin supistukset kohdentu-

vat. Liitto ajaakin kertausharjoitusten kohdistamista myös alueellisten ja paikallispuolustuksen joukkojen päälystölle ja mahdollisuuksien mukaan myös miehistölle.

Tätä tukee myös reservin supistuminen nykyisestä n. 490.000 miehestä 350.000 mieheen vuoteen 2009 mennessä. Lakkautettavilta reservin yksiköiltä paikallispuolustuksen joukoille osittain siirtyvä aseistus edellyttää kertausharjoitusten järjestämistä myös tälle ryhmälle. Samaa edellyttää myös puolustusvoimien ilmaisema aikomus vahvistaa paikallispuolustuksen yksiköiden toimintaedellytyksiä mm. perustamalla ns. maakuntajoukot.

Reserviläisliitto kannattaa maakuntajoukkojen luomista, koska ne tarjoavat reserviläisille keinon sitoutua entistä kiinteämmin puolustusjärjestelmään sekä tarjoavat samalla mahdollisuuden harjoitella vapaaehtois pohjalta oman sodan ajan yksikön puitteissa. Maakuntajoukot eivät kuitenkaan voi korvata perinteistä paikallispuolustusta ja alueellista maanpuolustusjärjestelmää.

Reserviläisliitto edellyttää puolustusvoimien sodan ajan vahvuuden säilyttämistä jatkossakin tasolla, joka mahdollistaa koko valtakunnan alueen puolustamisen. Edelleen liitto edellyttää, että valtasalla reserviläisistä on jatkossakin sijoitus puolustusvoimien sodan ajan organisaatiossa.

RESERVILÄISLIITON TAVOITTEET RESERVILÄISURHEILUN JA -LIIKUNNAN OSALTA

Liikunta ja urheilu on perinteisintä reserviläistoimintaa, jonka ensisijaisena tavoitteena on sotilaskuntoisuuden ja -taitojen ylläpito. Tämän tulee jatkossakin olla keskeisenä ohjenuorana urheilu- ja liikuntatoimintaa sekä Reserviläisurheiluliittoa kehitettäessä. Lisäksi erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että nykyistä huomattavasti suurempi osa jäsenistöstä saadaan urheilu- ja liikuntatoiminnan piiriin. Suunnittelukaudella Reserviläisliiton keskeisiä tavoitteita reserviläisurheilun osalta ovat:

- Resurssien lisääminen kuntourheilun kehittämiseksi ja panostaminen suosittuihin lajeihin.
- Sotilaskuntoisuutta ylläpitävän perusliikunnan ja -ammunnan painottaminen reserviläisurheilussa.
- Ampumatoiminnan kehittäminen nykyistä paremmin sotilaallisia valmiuksia ylläpitäväksi.
- Reserviläisurheilun ja -liikunnan lisääminen yhdistystasolla.
- Saada nykyistä suurempi osan jäsenistöstä mukaan liikuntatoimintaan.
- Reserviläisurheiluliiton toiminnan uudistaminen niin, että se toimii Reserviläisliiton urheilu- ja liikuntatoiminnalle asettamien tavoitteiden suuntaisesti ja tarjoaa yhdistyksille sekä piireille nykyistä parempaa tukea.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto on mukana kehittämässä uusia säännölliseen liikuntaan innostavia ja kunnon kohottamiseen liittyviä lajeja sekä panostamassa resursseja suosittuihin kilpailulajeihin. Tähän pyritään mm. suuntaamalla urheilutoiminnan määrärahat perusliikuntaan sekä -ammuntaan ja siirtymällä kilpaurheilun osalta kustannusvastaavuuteen esim. kilpailumaksuissa.

Kilpaurheilun ohella reserviläisurheilussa korostetaan perusliikuntaa ja -ammuntaa. Tämä tapahtuu mm. markkinoimalla jotos-, marssi- ja muuta kuntoliikuntaa jäsenistölle. Myös uusien liikuntalajien ottaminen mukaan lajivalikoimaan on mahdollista.

Ampumatoimintaa kehitetään paremmin sotilaallisia valmiuksia ylläpitäväksi mm. suosimalla sotilastyyppejä aseita sekä kehittämällä ampumatoimintaa ja sitä ohjaavaa säännöstöä tämän tavoitteen mukaisesti. Lisäksi lajisäännöstöä pyritään yksinkertaistamaan niin, että ampumatoiminnan järjestämiskynnys madaltuu.

Edelleen suunnittelukaudella kiinnitetään huomiota urheilu- ja liikuntatoiminnan lisäämiseen yhdistystasolla. Tähän pyritään mm. selvittämällä yhteistoimintamahdollisuudet valtakunnallisten liikunta- ja urheilujärjestöjen paikallisorganisaatioiden kanssa. Tavoitteena on hyödyntää näiden tarjoamia liikunta- ja muita toimintamahdollisuuksia reserviläisyhdistyksissä.

Suunnittelukaudella Reserviläisurheiluliiton toimintaa kehitetään paremmin RES:n tavoitteita vastaavaksi yhteistyössä Suomen Reserviupseeriliiton ja muiden ResUL:n jäsenjärjestöjen kanssa.

Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että yhdistykset, piirit ja muut urheilu- ja liikuntatoimintaa järjestävät tahot saavat ResUL:sta tarvitsemaansa palvelua ja tukea. Lisäksi pyritään huolehti-
maan siitä, että ResUL:lla on riittävät resurssit annetun tehtävän hoitamiseksi.

RESERVILÄISLIITON JÄSENPOHJAN LAVENTAMINEN, JÄRJESTÖTOIMINNAN KEHITTÄMINEN SEKÄ YHTEISTYÖN PERIAATTEET JA TAVOITTEET ERI TAHOJEN KANSSA

Liiton uuden toimintapohjan myötä käynnistynyt yhdistysten ja piirien sääntömuutosprosessi
lavasi mahdollisuuden Reserviläisliiton jäsenyyteen suurelle joukolle uusia kansalaisryhmiä. Valtaosa jäsenyhdistyksistä muutti sääntönsä uuden toimintalinjan mahdollistamalla tavalla joko vaatien jäseniltään varusmiespalveluksen suorittamista tai edellyttäen vain täysi-ikäisyyttä ja Suomen kansalaisuutta. Runsas 1/10 osa liiton jäsenyhdistyksistä jatkoi vanhalla aliupseerijäsenyys-
pohjalla.

Sääntömuutosprosessin etenemisen nopeuteen ja laajuuteen verrattuna jäsenpohjan laajenemi-
nen uusiin jäsenryhmiin sekä kokonaisjäsenmäärän kasvu ovat jääneet maltillisiksi. Näin siksi, että
yhdistykset eivät riittävästi hyödynnä avoimuuden tuomia mahdollisuuksia toiminnassa ja jäsen-
hankinnassa.

Suunnittelukauden aikana liitto pyrkii vaikuttamaan vielä vanhalla jäsenyyspohjalla toimiviin yhdis-
tyksiin, jotta nämä siirtyisivät uuteen, avoimeen toimintamalliin. Edelleen pyritään tukemaan jä-
seniltään varusmiespalvelusta vaativien yhdistysten siirtymistä avoimeen jäsenyyspohjaan. Tämän
ohella tehostetaan uusiin, potentiaalsiin jäsenryhmiin kohdistuvaa jäsenhankintaa sekä näiden
ryhmien huomioimista toiminnassa. Välineinä käytetään sääntömuutosmahdollisuuksista ja niiden
vaikutuksista tiedottamista, avoimella jäsenyyslinjalla toimivien yhdistysten toiminnan esittelyä eri
foorumeilla sekä sitouttamalla piirien puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat asiaan.

RES:n avoin toimintalinja tarjoaa suuria mahdollisuuksia jäsenpohjan laajentamiseen samalla, kun
jäsenistön monimuotoisuus tuo toimintaan ainutlaatuisen leiman. Vaikka tämä on suuri mahdolli-
suus, tekee se toimintamuotojen valinnasta erityisen haasteellisen. Toiminnassa tulee huomioida
riittävästi erilaisten jäsenryhmien tarpeet.

Vaikka liiton keskeisin kohderyhmä ovat reserviläiset, myös uudet jäsenryhmät otetaan huomioon
toiminnassa. Erityisesti keskitytään naisiin, koska he muodostavat suurimman potentiaalisen jä-
senryhmän. Heille suunnatun toiminnan kehittämiseen kohdistetaan riittävästi resursseja ja naisten
edustus liiton hallinnossa säilytetään riittävällä tasolla. Lähtökohtana on tästä huolimatta se, että
naisille suunnattu toiminta integroituu mahdollisimman hyvin muuhun reserviläistoimintaan. Vas-
taavasti muita toimintamuotoja pyritään muokkaamaan niin, että myös varusmiespalvelusta suorit-
tamattomat naiset kokevat ne mielenkiintoisiksi.

Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi panostetaan nuorten (20–30 -vuotiaiden) jäsenten rekrytoi-
tiin ja aktivoimiseen. Suunnittelukauden aikana selvitetään mahdollisuuksia järjestää toimintaa 15-
20 -vuotiaille nuorille.

Reserviläisliiton toiminta suunnitellaan ja toteutetaan mahdollisimman pitkälle niin, että se tyydyt-
tää laajoja kansalaisryhmiä. Tämä ei sulje pois tärkeimmän kohderyhmän huomioimista toiminnas-
sa, koska useat perinteiset reserviläistaidot ovat tärkeitä valtaosalle kansalaisista. Passiivisten
jäsenten aktivoiminen mukaan toimintaan on keskeinen tavoite kaikille yhdistyksille.

Tavoitteena aktiivinen tiedottaminen

Reserviläisliitto pyrkii jatkossakin olemaan vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja reserviläisten
keskeisin edunvalvoja suhteessa puolustusvoimiin ja koko suomalaiseen yhteiskuntaan. Edel-
leen liitto tavoittelee selkeästi tunnustettua roolia maanpuolustuksen edunvalvojana tavoitteenaan
itsenäisen, uskottavan ja koko valtakunnan kattavan puolustusjärjestelmän ylläpitäminen.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto osallistuu aktiivisesti maanpuolustuskeskusteluun ja pyrkii synnyttämään sitä myös itse. Tähän liittyvä tiedotus toteutetaan mahdollisimman ammattimaisesti. Lisäksi liitto pyrkii lausunnonantajan rooliin eduskunnassa puolustuspoliittisten kysymysten osalta.

Reserviläisliitto pyrkii myös aktivoimaan yhdistyksiään ja piirejään tiedottamisessa sekä tukemaan niitä mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on arvostetun mielipidejohtajan rooli koko suomalaisessa vapaaehtoisessa maanpuolustuskentässä.

Järjestötoiminnan kehittäminen

Suunnittelukaudella Reserviläisliiton erityisenä tavoitteena on kehittää yhdistysten toiminnan tasoa ja laatua. Yhdistystasolle määritellään toiminnan formaatti ja vähimmäistaso, johon jokaisen yhdistyksen tulisi päästä ja joka samalla tarjoisi yhdistysten johtohenkilöstölle selkeän toimintamallin. Tähän pyritään kehittämällä Yhdistysjohdon käsikirjaa sekä jatkamalla yhdistysjohdon koulutusta.

Yhdistysjohdon käsikirjaa kehitetään edelleen tavoitteena luoda siitä reserviläistoiminnan laatukäsikirja, joka tarjoaa selkeän työkalun yhdistysten johtamiseen. Käsikirja ja muuta yhdistystoiminnassa tarvittavaa materiaalia liitetään liiton internetsivuille. Lisäksi yhdistysten johtamista tuetaan jatkamalla yhdistysjohdon koulutusta ja kehittämällä sen sisältöä niin, että se käsittelee myös yhdistysten johtamista ja sisäistä toimintaa. Tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa yhdistysten uusien luottamushenkilöiden edellytetään osallistuvan seuraavaan piirissä järjestettävään koulutustilaisuuteen.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto pyrkii edistämään piirien puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien sitoutumista liiton toiminnan tavoitteisiin ja painopistealueisiin. Lisäksi huomiota kiinnitetään piirien toiminnanjohtajien työolosuhde- ja palkkausmallien kehittämiseen sekä piiriin koko puheenjohtajiston aktivoimiseen sen omassa toiminnassa.

Maan sisäisen muuttoliikkeen johdosta luodaan aluekehityssuunnitelma, jossa toimintamuotoja kehitetään sekä kasvukeskuksissa että muuttotappioalueilla. Toiminnan organisointi muuttovoittoalueilla on erityisen tärkeää, koska jäsenmäärä ei näillä alueilla ole merkittävästi kasvanut. Liitto pyrkii kehittämään järjestelmän, jossa muuttavan jäsenen tiedot toimitettaisiin hänen muuttokuntansa alueella toimivalle yhdistykselle.

Muuttotappioalueilla tuetaan tarvittaessa pienten yhdistysten voimavarojen yhdistämistä myös yli järjestörajojen. Myös piiritasolla tuetaan päällekkäisten toimintojen sekä toiminnanjohtajien työn rationalisointia.

Reserviläisliiton jäsenistön ikärakenteen ja työelämän nykyisen kehityssuunnan vuoksi liiton merkittävänä voimavarana on pidettävä keski-ikäisiä ja sen jo ohittaneita henkilöitä. Kun myös kansalaisten terveystaso sekä odotettavissa olevat elin- ja keski-ikä nousevat, tulee liiton suunnittelukaudella kiinnittää erityistä huomiota siihen, että keski-ään ohittaneille jäsenille on tarjolla riittävästi mielenkiintoisia toimintamuotoja ja että heidät näin kyetään pitämään mukana reserviläistoiminnassa.

Aiempaa linjausta, jonka mukaan liiton, piirien ja yhdistysten hallitukseen/johtokuntiin ei tulisi valita yli 60-vuotiaita henkilöitä, ei suunnittelukaudella muuteta. Sen sijaan korostetaan sitä, että heidän tietotaitoaan ja aikaresurssejaan on hyödynnettävä kaikilla organisaatiotasolla.

Suunnittelukaudella korostetaan jäsenyyden mukanaan tuomia hyötyjä. Mahdollisuus osallistua Reserviläisliiton koulutusjärjestelmään sekä myös muiden jäsenetuisuuksien saaminen edellyttää jatkossakin jäsenmaksun maksamista. Uusien ajankohtaisten ja merkittävien jäsenetujen kehittämiseen panostetaan. Samalla kartoitetaan olemassa olevat jäsenedut ja niiden ajanmukaisuus.

Järjestöyhteistyö ja sen periaatteet

Reserviläisliiton peruseriaatteena on järjestöjen itsenäisyyden kunnioittaminen. Liitto on kuitenkin valmis tiivistämään järjestöjen välistä yhteistyötä niin, että sen tuloksena syntyisi nykyistä suurempi ja jäsenpohjaltaan laajempi maanpuolustusjärjestö.

Suomen Sinibaretiliiton kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä kannatusjäsen sopimukseen perustuen. Reserviläisliitto ei sulje pois yhteistyön edelleen tiivistämistä esim. toimihenkilöstön osalta. Myös piirejä ja yhdistyksiä pyritään kannustamaan yhteistyön käynnistämiseen sinibarettiyhdistysten kanssa.

Myös Reserviupseeriliiton kanssa jatketaan yhteistyötä perinteisen mallin mukaisesti. Sitä pyritään tiivistämään erityisesti edunvalvonnassa yhteisten yhteisöjen ja tavoitteiden osalta. Reserviläisliitto suhtautuu myönteisesti myös maakunta- ja paikkakuntatasolla tapahtuvaan yhteistyöhön ja tarvittaessa tukee vieläkin pidemmälle menevää yhteistyötä.

Reserviläisliiton jäsenpohja on osin päällekkäinen useiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Myös toimintamodoissa on paljon yhtäläisyyksiä esim. MPKL:n, SPR:n, VAPEPA:n, SAL:n ja useiden metsästäjäjärjestöjen kanssa. Suunnittelukaudella yhteydenpitoa näihin järjestöihin lisätään tavoitteena luoda kiinteä keskusteluyhteys, jota voidaan hyödyntää esim. edunvalvonnassa.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto tiivistää yhteistyötä Reserviläisurheiluliiton kanssa edellyttäen siltä RES:n tavoitteiden ja toiveiden nykyistä parempaa huomioita. Tavoitteena on reserviläisurheilun ja -liikunnan kehittäminen niin, että se suuntautuu selkeästi kunto- eikä kilpaurheiluun ja niin, että se osaltaan pitää yllä kenttäkelpoisuutta.

Veteraaniyhteistyön ja -tuen laajentaminen

RES on käynnistänyt laajan veteraaniyhteistyön, jota jatketaan piireissä ja yhdistyksissä liiton tukemana. Käytännön tasolla veteraaniyhteistyö sisältää lähimmäisapua, veteraaniyhteisöjen toiminnan tukemista, avustamista niiden tilaisuuksien järjestelyissä, kuljetusapua jne. Myös osallistuminen veteraanikeräysten toteuttamiseen on tärkeä osa annettavaa tukea.

Suunnittelukaudella veteraaniyhteistyötä ja -tukea pyritään edelleen kehittämään ja laajentamaan. Vuosien 2004-2007 konkreettisia tavoitteita ovat:

- Reserviläisliiton ja veteraanijärjestöjen yhteistyön kehittäminen.
- Tukitoiminnan ja muun veteraaniyön laajentaminen piireissä ja yhdistyksissä mm. ohjeistuksella. Suunnittelukaudella pidetään ajan tasalla vuonna 2004 julkaistua Veteraaniyön opasta, joka pitää sisällään selkeitä ohjeita veteraaniyöstä ja -tukitoiminnasta.
- Paikallisiin tarpeisiin sopivien ja mieluiten kirjallisten yhteistyösopimusten solminen paikkakunnilla.
- Veteraanikeräyksiin osallistumisen laajentaminen.

Reserviläisliitto on valmis osallistumaan myös veteraanien perinnetyöhön. Vastaperustetun Tammenlehvän Perinneliiton rooli on tässä keskeinen.

Kansainvälinen yhteistyö

RES:n omaleimaisuuden takia ei luonnollisia yhteistyökumppaneita juuri ole muualla Euroopassa. Useimmissa valtioissa reservi ja sen järjestöt on sidottu kiinteästi ao. maan puolustusvoimiin. Ammattiarmeijaan siirtyminen on myös käytännössä hävittämässä perinteisen yleiseen asevelvollisyyteen ja varusmiespalvelukseen perustuvan reservin monesta Euroopan maasta.

RES ylläpitää suhteet nykyisiin ulkomaisiin kumppaneihin ja etsii lisäksi uusia yhteistyötahoja tavoitteena mahdollisimman laajan jäsenjoukon kytkeminen kansainväliseen toimintaan.

Suunnittelukaudella käynnistetään urheiluyhteistyö eurooppalaisia reservinaliupseereita yhdistävän Aesor-järjestön kanssa. Erityisenä tavoitteena on tarjota jäsenistölle osallistumismahdollisuuksia AESOR:in järjestämään urheilu- ja kilpailutoimintaan.

Hallintojärjestelmä

Suunnittelukaudella Reserviläisliiton hallintojärjestelmässä ei tapahdu suuria muutoksia. Liiton hallituksen tukena toimivat työ-, talous- ja naisten valiokunta, liiton puheenjohtajisto sekä erikseen muodostettavat toimikunnat ja työryhmät sekä muut toimielimet. Viimeksi mainittujen käyttöä asioiden valmistelussa lisätään.

Suunnittelukaudella tutkitaan lisäksi edelleen erilaisia organisaatiomalleja, joiden avulla naiset voisivat liittyä jäseniksi asuinpaikkakunnasta riippumatta. Erityisen tarkasti selvitetään mahdollisuus perustaa internetpohjainen reserviläisyhdistys, joka toimisi ns. avoimella jäsenyysslinjalla.

Suunnittelukaudella panostetaan toiminnan seurannan kehittämiseen. Tavoitteena on rakentaa nykyistä toimivampi järjestelmä, jossa paitsi toiminnan tasoa myös asetettujen tavoitteiden ja valittujen painopisteiden toteutumista seurataan yhdistyksittäin ja, jossa piirit raportoivat asiasta liitolle vuosittain.

Lisäksi vuosittain seurataan miten sekä vuosittainen toimintasuunnitelma että keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelma ovat toteutuneet. Tarvittaessa päätetään toimenpiteistä toteutumattomien tai epärealististen tavoitteiden osalta.